

קולנוע

המצפון הרע של קאזאן

ההסדר (מוגרב, ת"א). בסרטו הקודם, אמריקה, אמריקה תיאר הבמאי איליה קאזאן אפוס של חבור ארמני העובד את עיריתו העלובה בתורכיה ויוצא למסע ארוך אל הארץ המובטחת, אמריקה. ההסדר ממשיך ומגלגל את קורות אותה המשפחה, כשבמרכז ניצב עתה בנו של אותו פליט, שהגיע ליבשת החדשה ב" שנות העשרים.

ההסדר הוא בעצם אותו הסכם הקיים בין האדם המודרני לחברה שסביבו, הסכם למי הוא מותר על חופש הפרט, בחינוך אישיותו ועל מצפונו ובתמורה הוא זוכה לרווחה כלכלית, לעמדה מכובדת בחברה, לזוהר, לפאר ולכל אותם תענוגות שניתן לרכוש במזומנים ובמסגרת השקרים המוס' כמים של אותה החברה.

גיבורו של קאזאן הוא פירסומאי מצליח, המואס בהסדר ומנסה להפר אותו. לשם כך הוא צריך להיאבק בילדותו, בחינוך שנתנו לו הוריו, במשפחתו ובהתחייבויותיו. הסרט מבוסס על רבימכר שכתב הבמאי לפני שנתיים. נראה בעליל שקאזאן הבמאי התקשה לקצץ בחומר של קאזאן הסופר. ומאחר והספר עב כרס וגדוש מעללים, נותר בסרט ריכוז של שיאים דראמטיים רביעוצמה שדבר אינו מוביל לקראתם. כוללמוס ההתנגשויות בניגון, מאבדות הדמויות את עומקן והופכות לסקיצות ש" תיות: הגאון שמכר נשמתו לטון וחורר בתשובה; הנערה היפה והמודרנית, הצניית והאידיאליסטית גם יחד; האשה הרכושנית והשמרנית שאינה מבינה לרוח בעלה וכן הלאה. **קירק דוגלס**, **פיי דאנאזווי** ו**ברברה קר**, בשלושת התפקידים הראשיים עושים כמיטב יכולתם, אך אינם מס' פיקים גם הם להוסיף הרבה עומק. הבלט בין השחקנים הוא דוקא **ריצ'ארד בון**, המגלם את האב הקונן, הרווני והנוטה למות של גיבור סרט.

הסטנדרט של איליה קאזאן, עד היום, היה הרבה יותר גבוה מן ההסדר. נראה שהמצפון הלא נקי של קאזאן, שניסה לטהר עצמו בסרט זה מההאשמות

טוטים, מה עוד ששני הילדים שחומי העור בפופי חביבים מאד וחפים מכל פשע. אבל אפילו הם אינם מסתירים רגעים בהם מגזים הבמאי **ארתר הילר** בסאטירה שלו על החברה האמריקאית.

אם יש חלק משכנע בפופי הרי זה דוקא הצד הקודר שבו: תיאור האוירה ובכי" השופכין שבנינים המרופטים והמטים ל" פול של הארלם. למראה אלה, נראות כל מרידות הכושים מובנות יותר.

אם כדאי לראות את הסרט הרי זה בשל משחקו של **אלן ארקין** כפועל הפורטורי קאי, העמל בפרך בשלוש משרות שונות בעת ובעונה אחת, כדי לכלכל בכבוד דחוק את שני ילדיו, ובו בזמן מנסה גם להקנות להם חינוך ותבונה ונימוסים טובים. ארקין מצליח להקנות לפופי מימדים של טוב ורע, החסרים בשאר חלקי הסרט.

המיטרד המקולל

בורבי נגד המלוויזיה (אסתר, ת"א) יכול לשאת בעצם שם נוסף: "המסך הגדול מנסה להתנקם במסך הקטן". זהו סיפור על מורה מסור לתלמידיו, המגיע ביום בהיר אחד למסקנה כי הטלחיויה היא המיטרד המקולל בדרך לחינוכם הנכון של בני-הנעורים. שלא כאחרים, המסתפקים בקובלנות מעל גבי העתונות, מחליט המורה ליטול את היוזמה לידיו ולסייע בפועל ל- 40 תלמידי כיתתו להשיג שעה של שקט בביתם, להכנת שיעורי-בית.

יחד עם מורה להתעמלות, כימאי בדימוס ומרסט אותם בנוזל מיוחד, היוצר סערה מגנטית ומפיעל לקליטת השידורים. מכאן: שערויה רבת, מירוד משטרתי, התרגשות. הנושא שלעצמו יכול לספק חומר יוצא מן הכלל לסאטירה, אבל בורביל נגד הטל' וויזיה מבריק רק לעתים רחוקות. לרוב, משגן הסרט מחדש בדידות ישנות על שוטרים מטומטמים ופקידים שיכורים. הרמה הטכנית, הן של הצילום והן של הבימוי, מעידה על כך שזו הפקה סוג ב'. עם כל הכבוד לכשרונם הקומי של בורביל ופרנסיס בלאנש, יש להודות ע' מצאו כבר קרקע מכובדת ופורה יותר.

תערוכות

חדש בגלריות

* **ארנסט דהנספרי** (גלריה הנפן, ז'יפה). תיאולוג איטלקי היושב בוניה. קתולי אדוק, המחפש קשר נפשי בין ה' נוף הקומוני והפראי של הנגב לבין ספר' רי התנ"ך והברית-החדשה. שתי סדרות של תחריטים: "מצודה" ו"בראשית" על ספורי-גבורה מקראיים ועל בראית-העולם בנוסח של שחור לבן, טוב ורע, בניאור ובני-חושך. כמי שמושפע מהאסכולה הוי' נאית גם התחריטים שלו בנויים בטכניקה טובה, אך מגיעים לאבסורד של אירגמני טיקה מצועצעת.

* **יעקב אייזנשר** (בית אגודת ה' ציירים, תל-אביב). מורה בבצלאל שהעמיד עשרות רבות של תלמידים וציירים. זכה בפרס דינגוף ובפרס חיפה ופופולארי

ציור של אייזנשר

מאוד בארץ. עיקר נושאו הם נופי צפת וסימטאות ירושלים, בנוסח הקובינים-הלירי, כשרוב התמונות בנויות על משטחים המים מלאים צבעים אופטימיים.

* **דוד הנדרר** (גלריה גורדון, תל-אביב). אחד מותיקי הציירים בישראל. ה' תערוכה טובבת סביב נושא האשה, כשקל לזהות בדוגמנית את רעייתו היפהפיה, ה' ציירת **אביבה אורי**. צייר רגיש שעיקר כוחו בצבעוניות חושניות ואינטימיות ובקיום זורמים וריכים המזכירים את אסכולת פריז של שנות השלושים ובעיקר את ציורי **מאטיס**.

תקליטים

פארם (סי.בי.אס.). אריס אינו נמנה אולי על הזמרים המעודנים והאינו טלקטואליים בארץ, אבל יש בכל אחד מ' שיריו מספיק שמחת-חיים כדי להפתו על כל מחוללי האחרים. אם טרם נמאס לכם לשמוע את סינגל, או את בוס פט, או אם חפץ לכםם בשניהם גם יחד, בתוספת עוד עשרה מוצרים מאותו סגנון באריזה אחת, זה התקליט.

ז'ק ברל כריא ושלם וחי כי פארם (סי.בי.אס.). זוהי ההקלטה המקור' רית של הצוות אשר העלה הצגה בשם זה בניו יורק וזכה להצלחה מסחררת. אולי זה מספיק למי שאינו מכיר את ברל או אינו מבין את שפתו, אולם גירסה אמרי' קאית זו של שירי הזמר-מלחין-משורר הבלגי רחוקה מאד מן המקור. הזמרים חסרים את העוצמה האדירה שיש לבצועי של ברל עצמו, התרגומים ממצים רק ל' עתים רחוקות את הפיוט שבשיריו וה' עיבודים התזמוריים דלירמיון לעומת אלה של פרנסואה רובר המלחה את ברל עצמו. **פליסיאנו מרטו ער 23** (אר.סי.איי.).

הגיסריסט והזמר הפורטוריקאי העיזר הוא אחד המבצעים המחוננים המעטים ה' מסוגלים לקחת כל פזמון שהוא ולהעניק גוון מיוחד כל כך, כאילו נכתב במיוחד עבורו. תקליט זה כולל גם גירסאות של פליסיאנו לשירי הביג'י והחפופיות, ושיר אחד מפרי עטו, שעבורו כדאי לרכוש את התקליט: גסט.

ז'וליאט גרקו — אשה (פונודור). אחת הזמרות האינטליגנטיות והסקיחות ביותר של צרפת. כאן היא מגישה צרור של פזמונים, מן הנועזים ועד הסנטימני טליים, המוקדשים לאספקטים שונים באופי' האשה. העלמה גרקו שרה בעבר חומר משובח יותר, אבל גם בתקליט זה יש כמה פנינים כמו הארץ נודמן, דימיטרי וטוב לי, האחרון משל ז'אק ברל.

ז'וליאט פיקט — אני אוהב (אס' לטיק). מן המוכרים מבני הנשמה הכר' שים בארצות-הברית, מציע פזמונים, שכ' צפוי, הם מן הערובת של בלוז ורוק-נ' רול. לפי מטב המסורת של הנשמה' המודרנית, ניצבת מאחוריו תזמורת גדולה של כלי-גישה ומיתרים. אוהבי הקצב ינסו לשמוע את אל תבכי יותר ואלה ה' מעדיפים את הנשמה יהנו בודאי מן השיר שעל שמו נקרא התקליט כולו, אני מאוהב.

ניצוצות

ברברה סטרייסנד צחקה ביציע

אינכן אלא חולות-מין. יותר לא אראה לעולם את טרסיו של סיר מייקלו' סיר מייקל הוא אביהן של ונסה ולי. שחקן הקולנוע הבריטי המפורסם מייקל רגרייב. # זה יכול לקרות אפילו בתזמורת המפורסמת של הביביסי. הלונדוני. במשך ארבע שעות ערכה תזמורת זו בשבוע שעבר חזרות על נגינת תרגיל סימפוני מספר 2 של ה' מלחין **פאל פטרסון**, בניצוחו של פטרסון עצמו. רק אחרי ארבע שעות של חזרות הסתבר כי מחצית התיז' מורת ניגנה בכלל יצירה אחרת לגמרי מבלי שאיש הבחין בכך, כולל המלחין עצמו. פטרסון הסביר את הטעות כ' "תקלה משרדית". # אחרי שליוה את השחקנית-הזמרת הידועה **ברברה סטרייסנד** למרכז האמנות הלאומי באוסטבה שבקנה, עמד ראש-המשלת קנדה, **פייר אליוט טרודו** בפני הפתחה. למחרת היום ביקרה ברברה אצל הציירים האורחים של הפרלמנט הקנדי. אחד הציירים הגיש לפתע שאילתה ל' ראש-המשמלה, בה שאל אותה אם הוא מוכן להסיר את עינו מיציע האורחים מספיק זמן כדי שיוכל לענות לשאיל' תות. טרודו, הקופא בדרך כלל לשמע שאלות על חייו הפרטיים, פרץ בצחוק. מיציע-האורחים בקע גם קולה של ברברה סטרייסנד.

נואל קוארד, השחקן והמחז-

אי הבריטי שזה מקרוב מלאו לו שבי' עים, זכה לתואר אבירות מיד מלכת בריטניה. קוארד (קדחת האביב) אחד האנשים השנונים של עולם התיאטרון והקולנוע, מופיע השבוע על בד קולי' מוע אלנבי בהגיוב האיטלקי. # חייך וחשוף זוהי שמה של פארסה נודיסטית בנוסח הרומי של שנות העשרים, אר' תה מתכוננים להעלות בחודש הבא בניו-יורק. כשאופנת העירוס מוכיחה את עצמה בקופה, החליט מפי' תיאט' דון בשם **בארי פזאקין**, שהוא גם נודיסט בזמנו הפנוי, כי כדאי בהחלט להביא הצגת בידור ששעשענה מאד את חבריו לתחביב אל ביתת ברוד' וי. לשם כך שכר שחקנים מקצועיים פחות או יותר, העוברים בימים אלה אימון אינטנסי' לקראת הופעתם, כמו' בן בתוך מחנה נודיסטים. נושא ההצ' גה תמים בהחלט: נערה מזמינה את ארוסה לבקר בבית הוריה, ושם מת' ברד לו כי הם מעדיפים להתהלך ב' מערומיהם. # מאז ילדה הכוכבת ה' ריטית **ונסה רדגרייב** בן בלתי-חוקי לשחקן הקולנוע האיטלקי **פרינקו נרי**, היא מקבלת מכתבי-זעם ממערציה. סיפרה ונסה: "באחד הסכתבים נכתב — אביך צריך להתביש בן. תמיד הערצתי אותך. אבל את ואחותך לין

אלן ארקין ב"פופי"

העולם הזה

* * * * * **נשיקות גנובות** (אוריון, ת"א) סרט רגיש ופיקנטי של פרנסואה טריטו על התבגרותו הנפשית של צעיר בפאריס בת זמנו. לאלה המעדיפים הומור מעודן על פני פעילות קתחנית.

* * * * * **ארם בעקבות גורלי** (סטור דיו, ת"א) שני רוכבי אופנועים עוברים את אמריקה מלוס אנג'לס ועד לניו-אורלי' אנס, מגלים בדרכם איסובלנות, חופש מסולף, אלימות, צרות מוחין, ורק מעט אהבת בריות ואנושיות. סרט מקורי ומעני' יין שנעשה באמצעים דלים אך בכשרון רב (דסטין הופר — פטר פונדה).

שהועלו נגדו על התנהגותו בתקופת המק' ארתיום, היה בעוכריו.

סאטירה מוגזמת

פופי (חן, ת"א). התחלת הסרט רגי' שה, ההמשך רגשני ולקראת הסוף הוא הופך לסוחט דמעות. כל אם המכבדת את עצמה תמחה דמעה בחשאי, וכל אב מסור יחוש צביטה בלב למראה האב הפורטורי ריקאי שממאת נפשו להוציא את ילדיו משכונות העוני והזוהמה של הארלם אל עתיד מכובד בעולם החיצון. שם תינתן להם ההזדמנות ללמוד, להתקדם ואולי אף לש' כוח את העוני האיום בו גדלו. החסירט מתנזר על גלי האהדה שרות' שים באופן אוטומטי לכוכבי קולנוע זא'